

Asia: VN/13605/2023 ja VN/13604/2023

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja hyvinvointialueiden rahoituksesta annettujen asetusten muuttaminen (siirtolaskelmien tarkistaminen)

Kysymykset

1. Yleistä ehdotuksesta ja sen tavoitteista.

Kuntamme yhtyy Kuntaliiton lausuntoon.

Asetuksella on todella iso ja pysyvä vaikutus kuntien ja hyvinvointialueiden valtionosuuslaskelmiin. Tästä syystä on erittäin ongelmallista, että osallisten kuuleminen ja lausuntojen antamisaika on järjestetty nopealla aikataululla. Osalliset joutuvat antamaan lausunnon ilman mahdollisuutta kattaviin laskelmiin asetuksen vaikutuksista.

Ongelmallista on myös se, jos asetuksen antamisaikataulu vaikuttaa lopullisten siirtolaskelmien valmistumisen aikatauluun sekä sen kunnille ja hyvinvointialueille informoimiseen. Valtionosuuden vaikutus kuntien talousarvioihin on merkittävä ja talousarvioprosessi kunnissa on jo alkanut. Siirtolaskelmien viivästyminen aiheuttaisi suuria vaikeuksia kuntien talousarvioprosessin loppuun viemisessä.

2. Huomioon otettavat erät.

Ovatko kunnan peruspalvelujen valtionosuusasetuksen luonnoksessa mainitut oikaistavat erät (2 momentin kohdat 1-6) perusteltuja ja niiden huomioon ottamisen tapa mielestänne tasapuolinen kuntien välillä?

- 1. takautuvat pelastustoimen varallaolokorvaukset**
- 2. sote- ja pela- kuntayhtymien takautuvat alijäämät ja ylijäämät**
- 3. kunnan kirjaamatta jättämä osuus sote-kuntayhtymän alijäämästä**

4. sote- ja pela-kuntayhtymien ylijäämän palautus ja alijäämän kattaminen
5. muiden sote-yhteistoimintaorganisaatioiden ja pelastuslaitosten 2-4 kohdissa tarkoitettu ylijäämän palautus tai alijäämän kattaminen
6. palveluluokille kirjatut sote- ja pela -toimitilojen ja kiinteistöjen luovutusvoitot ja -tappiot sekä osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot ja -tappiot

Jotkut sairaanhoitopiirit ovat tehneet vuosittain laskelmat kuntien kyseisten vuosien palveluista maksettujen ostopalvelumaksujen riittävydestä tai riittämättömyydestä kyseisen vuoden kustannuksiin. On vuosia, jolloin palveluista maksetut maksut eivät ole riittäneet kattamaan niiden tuottamisesta sairaanhoitopiirille aiheutuneita kustannuksia. Tällöin sairaanhoitopiirille on syntynyt alijäämää, jonka kunnat ovat tilikauden jälkeen maksaneet sairaanhoitopiirille. On myös vuosia, jolloin palveluista maksetut maksut ovat kerääntyneet sairaanhoitopiirille ylijäämäksi ja kyseinen ylijäämä on palautettu kunnille ja vähentänyt kuntien palveluista maksamaa kustannusta. Sairaanhoitopiirin yli- ja alijäämien tasaaminen kunnille on siis ollut normaalia, vuosittaista toimintaa.

Jos yli- ja alijäämien tasaus on ollut vuosittaista, ei tässä vaiheessa voida tarkastella pelkästään vuosien 2021 ja 2022 tilannetta. Mikäli kyseisinä vuosina on edellä kuvatuista syistä muodostunut ylijäämää ja se on palautettu kunnille, ylijäämän palautusta ei ole perusteltua oikaista kuntien kirjanpidon eristä, koska yli- ja alijäämien tasaus on ollut normaalivuoteen liittyvää toimintaa.

Kiinteistöjen ostaminen ja myyminen kuuluu kunnan normaaliin toimintaan. Kunnan palvelutuotannon tarvitessa tilaa, on vaihtoehtona rakentaa tai ostaa kiinteistö. Mikäli kiinteistöä ei enää tarvita kunnan palvelutuotantoon, on perusteltua myydä kiinteistö pois. Useilla kunnilla on pitkän tähtäyksen suunnitelmia omistamiinsa kiinteistöihin perustuen. Myös sote-kiinteistöjä voi sisältyä kyseisiin pitkän tähtäyksen suunnitelmiin. Kiinteistöjä myytessä saattaa muodostua myyntivoittoa tai –tappiota. Koska kiinteistöjen ostaminen ja myyminen ovat kunnilla kuitenkin jatkuvaa ja suunnitelmallista, ei niistä muodostuvaa myyntivoittoa tai –tappiota ole perusteltua oikaista vuosien 2021 ja 2022 kirjanpidon eristä.

3. Onko mahdollisesti jokin muu merkittävästi laskelmia vääristävä erä?

Laskelmia vääristäviä eriä ovat erilaiset palkkaerät, jotka on maksettu vuonna 2021 tai 2022, mutta jotka kuuluisivat aiemmille vuosille. Tällaisia eriä kutsutaan myös palkkaharmonisatioeriksi. Niiden oikaiseminen laskelmista on perusteltua.

4. Vaikutuksen merkittävyyden arviointi.

Kuntakohtainen tieto oikaistaisiin ainoastaan silloin, jos kyseinen tieto vääristää merkittävästi yksittäisen kunnan tai hyvinvointialueen rahoitusta. Merkittävänä pidettäisiin vaikutusta, joka olisi vähintään noin 30 euroa asukasta kohden laskettuna. Onko oikaisun kynnyks mielestänne oikea?

Laskennallisen raja-arvon määrittäminen on erittäin ongelmallista. Kaksi saman kokoista kuntaa, joissa toisessa mahdollisesti oikaistava summa jää hienokseltaan raja-arvon alapuolelle, ja toisessa summa nousee hienokseltaan raja-arvon yläpuolelle, saavat aivan erilaisen kohtelun. Laskelmilla on

kuitenkin todella iso vaikutus kunnan valtionosuuden suuruuteen pysyvästi. Mikäli raja-arvon käyttöön kuitenkin päädytään, tulisi laskelmissa ottaa huomioon vain mahdollisen raja-arvon ylittävä osa, ei koko erää.

5. Menettely. Näkemyksenne ehdotetun oikaisumenettelyn toimivuudesta (kysely kunnille ja kuntayhtymille=hyvinvointialueille, muut saatavissa olevat selvitykset ja tiedot, siirtolaskelmaluonnos ja sen kommentointimahdollisuus)?

Tässä kysymyksessä kuntamme yhtyy Kuntaliiton lausuntoon.

6. Muita huomioita.

Tässä kysymyksessä kuntamme yhtyy Kuntaliiton lausuntoon.

Alamylläri Sinikka
Seinäjoen kaupunki - Seinäjoen kaupunki / konsernihallinto / talouspalvelut